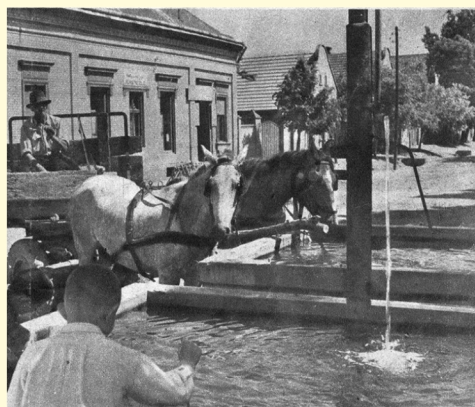

JELMAGYARÁZAT

■ fekete színű ikonok = Mára lebontott épületek

■ piros színű ikonok = Ma is álló épületek

[Haat] mára részben beépített külső dűlők

NAGYGAZDAHÁZAK

1. Kaszt /Kocsaal Hausz - Kaszt János/Gottschall János háza
2. Arasz Stoff Hausz - Arrasz Kristóf háza - óvoda
3. Égl Palcer Hausz - Égel Boldizsár háza - magtár, később iskolai napközi
4. Égl János Béla Hausz - ma helytörténeti gyűjtemény
5. Snautigl Ondrés Hausz - ma Faluház
6. Snautigl Hausz - Schnautigel család háza
7. Smithausz - Schmidt család háza
8. Arasz Honyer Hausz - Arrasz György háza
9. Sneider Michl - Arasz Honesz Hausz - Schneider/Arrasz ház, ma posta
10. Smit/Himplon Phédér Hausz - Schmidt János/Himpelmann Péter háza - Ipartestület, Volksbund székház
11. Égl/Killich Palcr (Ártézi Killich) Hausz - Gillich Boldizsár háza
12. Kocsaal Hausz - Gottschall János bíró háza
13. Klam János háza később Bölcsöde és Zöldkereszt
14. Égl Honyer/Égl Szalmon Hausz - később TSZ iroda
15. Klein Henrik Hausz
16. Khunc' Hausz - Kuncz család háza
17. Simig Hausz - Simig család háza

KÖZSÉGI ÉPÜLETEK

1. Khumonhausz - Községháza
2. Nótárháza - Jegyzői lak
3. Flaaspánk - Hússzék
4. Kajestal - Lóistálló
5. Ártézi Prun' - Ártézi kút
6. Pikóperch - Bikaistálló
7. Prondovojhausz - Pálinkafőzde
8. Flaaspánk - Vágóhid

KÖZ- ÉS MAGÁNINTÉZMÉNYEK

1. Alti óvoda - Régi óvoda
2. Alti Post - Régi posta
3. Toktr - Orvos
4. Ápoték - Gyógyszertár az Isteni Gondviseléshez
5. Spaarkasz - Dunaföldvári Népbank Hartai Képviselete
6. Egyesült Dunaföldvári Hitelbank
7. Hitelbank

8. Svaaec (tejsarnok) Vaskereskedés/Mozi
9. Közfürdő-régi
10. Közfürdő-új

EGYHÁZI ÉPÜLETEK

1. Éfnyélis Kerch - Evangélikus templom
2. Pharaháusz - Evangélikus lelkészlak
3. Refmiirt' Kerch - Református templom
4. Pharaháusz - Református lelkészlak
5. Khatoolis Kerch - Katolikus templom
6. Szabó Sül - Szabó (evangélikus) iskola
7. Meixner Sül - Meixner (evangélikus) iskola
8. Refmiirt' Sül - Református iskola
9. Polszter Háusz - Kántortanítói ház
10. Kántortanítói ház
11. Éfnyélis Kulturhausz - Evangélikus kultúrház
12. Khatoolis Kerch - Katolikus kápolna

EGYESÜLETEK

1. Levente Egyesület
2. Kötelezett Tűzoltó Egyesület - régi
3. Kötelezett Tűzoltó Egyesület - új
4. Gazdakör
5. Iparoskör, Olvasókör, Volksbund székház
6. Hartai Hajósok Temetkezési Segélyegylete
7. Levente-Hausz, Lötér

VENDÉGLÁTÓ HELYEK / KOCSMÁK

1. Krósz-/Ur'st Verchausez - Nagykocsmá/Alvégi kocsmá
2. Égl/Ékr Verchausez - Égel/Sarokkocsmá
3. Fréhlich Verchausez - Fröhlich András kocsmája, ma Kisvendéglő
4. Frajverchausez - Frei kocsmá
5. Sneedr Verchausez - Schneider Boldizsár kocsmája

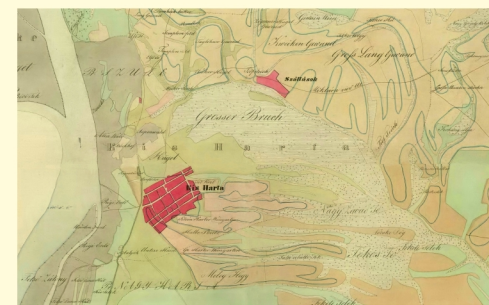
6. Klóverchausez/Evltevlverchausez/ Kuncverchausez Kiskocsmá/ Felvégl/Kunczkocsmá
7. Hédrichverchausez - Dunai kocsmá, Kisvendéglő
8. Mátéverchausez - Máté/Hajóállomási kocsmá
9. Prer Verchausez, Pón Verchausez - Vasúti kocsmá

ÜZLETEK

1. Hermonszkram, Bartakram - Bartabolt, szodagyár
2. Szabókrám - Szabó tanítók boltja
3. Szejdl Meckr - Szeidl Adolf hentes
4. Hedrichkrám - Hedrich János fűszerüzlete
5. Phek - Martinovics pékség, Czibulka kof
6. Schmell-Sárosi vaskereskedése
7. Hangyakraám - Hangya szövetkezet boltja
8. Frélich Meckr - Fröhlich Henrik hentes
9. Frélich Krám - Molnárék/Fröhlich András boltja
10. Széligmann Dávid fűszerüzlete Szövetkezeti vegyesbolt
11. Szurmameckr - Szurma János magánhentes üzlete
12. Vili Phek - Schneider/Sziráky Vilmos péksége, majd kocsmá
13. vak trafikós
14. Wilhelm/Gröb/Keresztes/ Imrei/Hangyakraám - bolt
15. Holchendl Lövi/Knódel/Kocsaal - fakeskedés
16. Lehoczki István szíjgyártó, fűszer majd szatócüzlet
17. Szuszikram - Müller család boltja
18. Sukrtkrám - Schukkert Péter üzlete
19. Szurmakraám - Szurma Imre boltja

IPAROSOK

1. Volenikmil - Volenik-malom
2. Sneedr Smit - Schneider kovács
3. Égl Smit - Égel kovács
4. Juhász Smit - Juhász kovács
5. Frics Smit - Frits kovács
6. Szurmasmit - Szurma Imre kovács
7. Nánai András szabómester fia szíjgyártó
8. Sneedr Milil - Schneider malom
9. KelmeGröb Hausz/Csóka - kelmefestő
10. Volenik olajjütő
11. Beischlag Márton borbély
12. Lamhof Milil - Kloni Milil
13. Hornung Péter szíjgyártó
14. Szurmasmit - Szurma János kovács
15. Volenik Motor - Volenik János gázmotor malma
16. Kendergyár - Wéber András kendergyára
17. Hornungsfétrszausz - Hornung Imre hajómalomépitő mester
18. Löwy Ignác fakeskedő raktára
19. Szuszonpészl' - Zsuzsi néni csontkovács

KÉSZÜLT A KÖZIGAZGATÁSI ÉS
IGAZSÁGÜGYI HIVATAL TÁMOGATÁSÁVAL
A PRO-RENO-14 PÁLYÁZATI
PROGRAM KERETÉBEN.

GEMENC-PRINT 2006 KFT.

KIVITELÉSZ:

MIRÓ-GRAFIKA

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS:

BERDÓ JÓZSEF, KOÓS JENŐ, NÁNAI ANDRÁS

KÉPEK FORRÁSA:

KUSTÁR ROZÁLIA, NÁNAI ANDRÁS

SZERKESZTETTE:

FELELŐS KIADÓ:
DUNATÁJ ÉRTÉKEIKÉRT NONPROFIT KÖZHASZNÚ ZRT

Emlék TERELŐ

UTCÁK, HELYEK, ÉPÜLETEK
A 20. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN

HARTA
örökségtérképe

HARTA 1931-BEN

Hozzártózik:
Duna-tetőtlen-, Éreskiharta-, Vejte-, Hartamikla-, Bojár-, Állampuszta-, Sóséri-, Darányi-, Otóthalmi major-, Szüllei, Weierhübéli és Tuskófldi tanyák.

LAKOSSÁG:

német: 3494,
magyar: 1480,
tót: 51, egyéb: 10.

HÁZAK SZÁMA:

761.

VASÚTÁLLOMÁS:

helyben,
Dunatetőtlenen
és Állampusztán

HAJÓÁLLOMÁS:

1 km.

FELEKEZETEK:

Ág. h. ev. 2800;
ref: 812,
R. kath.: 1395,
g. kath: 2,
izr. 24,
egyéb 1.

SZÁLLÁS:

Községi vendéglő,
Vasúti vendéglő,
Égel Salamon
vendéglősnél

POSTA:

helyben

„Vasútállomás, karám, faoszlopok. Közte legelő, vásártér. Távolság két torony. Evangélikus, református. A katolikus templom tornyát nem látni. Kevés a katolikus, kicsi a torony...”

Két nagykocsmá volt a faluban, az egyik az alvégén, másik a felvégén. Az alvégibe a szegény legények jártak, föl a módosak. Bandában voltak, összehozták, és nem engedték a keveredést...

Vasárnap a Dunára mentünk. A falutól nyolcszáz méteres út vezetett a hajóállomáshoz. Kétoldalt hatalmas cseresznyefák sorakoztak pontos-egymásután...

Lent, a fásor végén, a Dunapartnál - a jobb oldali sarkon - kocsmá állt, előtte székek, asztalok, gyalult deszkákból négyszögletes táncter. Fúvós-sramli, plézer-zene szóló hangosan, sokan táncoltak, a trombita üvöltött. A kocsmá előtt összefogódzva sétáltak, vihogtak a sváb pruszlikba öltözött lányok, két oldalt pedig - mint a fák - mozdulatlanul álltak a fehéringes, fekete csizmanadrágos, fekete-fényes-csizmás legények.

Itt volt, ez volt a korzó. És az esti fő attrakció: minden nap este hétkor itt találkozott a Mohácsról és Pestről jött személyhajó. Szerződés volt, hogy a nyílt vízben mindig megállt mind a két hajó, egyszerre tisztelgett a két kapitány, egyszerre intett kis zászlóval két matróz, és akkor egyszerre szólalt meg a két hajókürt...”

(H. Barta Lajos: Harta...és hartaiaiak mondták kétezer küszöbén...1999)

A TÉRKÉPRŐL

Harta nagyközség régi utcanevei, épített öröksége került egy térképre időutazásra csalogatva minden érdeklődőt.

Akkor másképp hívták az utcákat, máshol voltak az üzletek, kocsmák.

Azóta nem jár állat a legelőkre, utcák épültek ki, a lebontott épületek helyén újak épültek, új közösségi terek alakultak.

Nagyszülőik meséi, megsárgult képeslapok, emlékfoszlányok keresik helyüket a mai térben.

Fedezzük fel mi is lépésről lépésre!

A régi utca- és épületeknek magyar írásmóddal „Hartaaris” kiejtés szerint kerültek rögzítésre.

